

PHA 307 YAKINDOĞU PALEOLİTİĞİ
KONU 10: MİKRO MOUSTERIAN EVRE

Suriye’de Jabrud I sığınağının 5 ve 9. tabakaları “mikro Mousterian” ve “Mousterio Pre-Aurignacian” olarak adlandırılan düşük oranda levallois teknoloji içeren endüstriler ile temsil edilirler.

ZAGROS GELENEKLİ ORTA PALEOLİTİK EVRE

Irak’da Shanidar Mağarası’nın D seviyesi 50-46 bin yıl eskiye tarihlenmiştir. Bu seviye, orta-üst Paleolitik geçişine tekabül eden levallois teknolojisi ile birlikte yonga ve dilgi üzerine tek yüzeyle uçlar, kenar kazıyıcılar ve taş delgiler ile karakterize olup, Bordes’un tipik Mousterian tip listesindeki aletler ile çok benzerdirler.

Türkiye, Antalya’daki Karain Mağarası 17-27. tabakalar ESR yöntemi ile 120-108 bin yıl öncesine, 16. tabaka ise 63 bin yıl öncesine tarihlendirilmiştir. Ele geçen orta Paleolitik yontmataş buluntu toplulukları Karain Tip Mousterian ya da Toros-Zagros Tip Mousterian olarak adlandırılmıştır. Söz konusu seviyelerde bol miktarda levallois teknolojisi yanında disk biçimli çekirdeklerden yongalanan taşımalklar yer alır. Bu yonga taşımalklar üzerine tek, iki kenar, yöneşen, yatay ve yatık yöneşen kenar kazıyıcılar ile çontuklu ve dişlemeli aletler, levallois uçlar, uzun ve basık Mousterian uçlar endüstrinin en önemli alet çantasını oluşturur. Söz konusu seviyelerden *Homo neanderthal*’e ait mandibula, humerus, radius, ulna ve phalanx kemikleri dağınık halde ele geçmiştir. Neandertallere ait oldukları bilinen birçok izole diş ve diş parçaları da diğer insan kalıntıları arasındadır. Arkeofaunal açıdan Karain Mağarası’nın söz konusu seviyeleri oldukça zengin olup, gergedan, su aygır, fil, mağara ayısı, boz ayı, yaban sığır, dağ keçisi, yaban koyunu, kızıl geyik, alageyik ve çeşitli etçil kalıntılarını barındırır.

Irak'da Bisitun ve Hazar Merd C tabakası da Zagros gelenekli bir orta Paleolitik endüstri içerir. İran'da 40 bin yıldan daha eskiye tarihlenen Kunji Mağarası'nın Mousterian seviyeleri de tıpkı Karain Mağarası'nın bulguları gibi Toros-Zagros gelenekli bir Mousterian evreyi temsil etmektedir.